

GLÜKOOSI TALUVUSE PROOV (75 g), GLÜKOOSI TALUVUSE PROOV RASEDATEL (75 g)

Lühend	GTT (75 g Gluc PO), GTTgr (75 g Gluc PO)	
Mõiste	Provokatiivne uuring glükoosi ainevahetuse efektiivsuse hindamiseks. GTT eristab metaboolset terved iniviidid glükoosi taluvuse häiretega iniviididest ja diabeetikust. Diabeedi avastamiseks on GTT suurema sensitiivsusega kui fP-Gluc.	
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Glükoosi ainevahetushäirete (diabeedi, glükoosi taluvushäire) diferentsiaaldiagnostika, eriti suurend riski korral: <ul style="list-style-type: none"> - rasvumine - transitoorne glükosuuria või glükoseemia ilma püsiva vere glükoosisisalduse suurenemiseta - naistele, kes sünnitasid ülekaalulise sünnikaaluga lapsi - gestatsioonidiabeedi riskiga rasedatel (ilma püsiva vere glükoosisisalduse suurenemiseta) 24. –28. rasedusnädalal suhkru-diabeedi diagnostika 	
Patsiendi ettevalmistus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kolm päeva enne uuringut tuleb jälgida tavalist elustiili. Süsivesikute sisaldus dieedis peab olema normaalne (> 150 g päevas). ▪ vältida ravimeid, mis võivad mõjutada glükoosi kontsentratsiooni veres (diureetikumid, glükokortikoidid, suukaudsed kontratseptiivid, salitsülaadid, hepariin) ▪ vajalik eelnev paastumine 8–14 tundi ▪ uuringu ajal ei tohi süüa, juua, suitsetada, välistada tuleb füüsiline pingutus ja stress ▪ eelistatud on ambulatoorsed patsiendid. Ägedas seisundis, statsionaari või inaktiivsetele patsientidele uuring ei sobi, sest lamavas olekus halveneb glükoosi taluvus. ▪ uuringuks on vajalik glükoosi lahus või pulber, mida patsiendile väljastatakse apteegist retsepti alusel <ul style="list-style-type: none"> - täiskasvanutele 75 g glükoos anhüdraati (kõik muud glükoosi vormid arvutada vastavaks anhüdraadile) - lastele 1,75 g glükoosi/kg kohta, kuid mitte rohkem kui 75 g 	
Proovivõtu vahendid	Glükolüüsi inhibiitoriga katsuti	
Proovivõtuskeem	GTT vereproovid võetakse <ol style="list-style-type: none"> 1. vahetult enne glükoosi lahuse manustamist 2. 2 tundi pärast glükoosi lahuse manustamist GTTgr vereproovid võetakse <ol style="list-style-type: none"> 1. vahetult enne glükoosi lahuse manustamist 2. 1 tund pärast glükoosi lahuse manustamist 3. 2 tundi pärast glükoosi lahuse manustamist 	
Materjali säilivus ja transport	Plasma(NaF): 20–25 °C 24 tundi	
Teostamise aeg ja koht	Tööpäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18	
Mõõtmismeetod	Fotomeetria	
Referentsvahemikud	Glükoosi taluvuse proov GTT	Glükoosi taluvuse proov rasedatel GTTgr
	fP-Gluc 0 min: < 6,0 mmol/l	< 5,1 mmol/l
	P-Gluc 60 min: < 7,8 mmol/l	< 10,0 mmol/l
	P-Gluc 120 min: < 7,8 mmol/l	< 8,5 mmol/l

	<p>Tulemuste tõlgendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ glükoositaluvuse häire – üks tulemus suurem referentsvahemikust ▪ gestatsioonidiabeet – kaks või enam tulemust suuremad referentsvahemikust
Tõlgendus	<p>Vähenenud glükoosi taluvus võib kaasneda järgmiste seisunditega:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ diabeet ▪ hüpertüroidism ▪ raske maksakahjustus ▪ Cushingi sündroom ▪ hemokromatoos ▪ feokromotsütoom ▪ hüperlipideemia <p>Suurenenud glükoosi taluvus lameda kõveraga (plasma glükoos pärast glükoosi manustamist ei suurene, võib hoopis väheneda hüpo-glükeemiliste väärtusteni):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pankrease saarekeste rakkude hüperplaasia ▪ Addisoni tõbi ▪ malabsorptsioon ja glükoosi imendushäire ▪ maksahaigused ▪ hüpötüroidism ▪ hüpoparatüroidism
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66101 x 2, rasedatel: 66101 x 3
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fischach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory and diagnostic tests, Lippincott Williams & Wilkins: 330–335 2. Guidelines for the prevention, management and care of diabetes mellitus. WHO Regional Office for the Eastern Mediterranean, 2006, lk.17, 22, 30. 3. Eesti 2. tüüpi diabeedi juhend 2008
Koostaja	Eleonora Ellervee